

קידום התחרות והפחתת יוקר המחיה באמצעות עידוד כניסת חברות זרות לשוק
הקמעונאות בישראל ועידוד החדשנות בתחום הקמעונאות

הצעה להחלטה

מחליטים:

כחלק ממדיניות הממשלה לפעול למען הפחתת יוקר המחיה ולטובת הגברת התחרות והפחתת הריכוזיות, ומתוך מגמה לעודד את הפיריון והחדשנות בתחום המסחר הקמעונאי בישראל, ישנה חשיבות רבה בקידום כניסתן של חברות קמעונאיות זרות לישראל, וזאת עבור חברות בעלות ניסיון בתחום הקמעונאות אשר ייכנסו לישראל במודל המגדיל השפעות חיזוניות חיוביות לפיריון ולתעסוקה. לפיכך מחליטים לפעול כדלהלן:

1. להקים ולמנות תוך 60 יום מיום קבלת החלטה זו ועדת היגוי לעידוד וליווי כניסה של רשתות קמעונאיות זרות בראשות מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה או מי מטעמו ובהשתתפות מנכ"לי זרוע העבודה, רשות התחרות, הרשות להגנת הצרכן וסחר הוגן, הממונה על התקציבים במשרד האוצר או מי מטעמו, ומשרדים נוספים בהתאם לצורך וכפי שיוחלט על ידי חברי הועדה. תפקידי הועדה:

1.1. הנגשת מידע ומתן מענה מהיר לשאלות העולות מצד רשת קמעונאית זרה ומתן ליווי במענה לדרישות רגולטוריות ואחרות;

1.2. ריכוז תובנות והצפת סוגיות רגולטוריות רלוונטיות אל מול הרגולטורים הרלוונטיים, לרבות בתקופת ההקמה וההרצה של עסק קמעונאי זר בישראל.

1.3. קידום חשיבה רוחבית בדבר הקלות רגולטוריות וגיבוש פתרונות לסוגיות נדרשות, בשיתוף הרגולטורים הרלוונטיים ובכלל זאת המלצה לעניין היתרי העסקה לחברות הזרות ורישיונות עבודה זמניים לעובדי החברה הזרים, הנדרשים בשלבים הראשוניים של כניסת הרשתות, ככל הנדרש.

2. נושאים רוחביים בענייני רגולציה ייבחנו בתיאום עם רשות הרגולציה.

דברי הסבר

יוקר המחיה בישראל גבוה באופן משמעותי בהשוואה למדינות ה-OECD ונתפס על ידי אזרחי המדינה כאיום משמעותי על רווחתם. בנוסף, הפיריון בענף המסחר בישראל נמוך ב-25% ממדינות ה-OECD. אחד הגורמים המשמעותיים לכך הינו היעדרה של תחרות איכותית ומספקת בענפי המסחר¹. במקביל, ישנן חברות מסחר בינ"ל שמתאפיינות ברמת חדשנות ובפיריון גבוהות אך אינן נוכחות במשק הישראלי.

על מנת להגביר את התחרות נדרשת כניסה של שחקנים נוספים לשוק. לכל שוק חדש ישנם חסמי כניסה המייצרים עלויות קבועות לעסק שמעוניין לחדור לשוק. בישראל החסמים הגדולים אותם ניתן למנות הם שפה, בירוקרטיה, רגולציה שונה ביחס לשווקים הגדולים כמו ארה"ב ואירופה וסוגיות ייחודיות כמו דרישות כשרות. באופן כללי, חברות זרות בישראל מתאפיינות ברמת פיריון גבוהה יותר מחברות מקומיות, ובכלל זה בענפי המסחר (משרד הכלכלה והתעשייה, 2019; למ"ס, סקר ענפי הכלכלה 2018, 2021). בפרט, בענף המסחר חברה קמעונאית זרה, בעלת תשתית רחבה ומבוססת בחו"ל הנכנסת לישראל, עשויה להביא עימה ערך מוסף משמעותי לצרכנים המקומיים. ביכולתה לייצר השפעות חיוביות לפיריון, להביא לשוק המקומי שיטות ניהול חדשות, ייבוא ואספקה מוצרים נוספים, פוטנציאל יצוא לסניפי החברה בחו"ל, מסייעת להגדלת התחרות ולהפחתת יוקר המחיה.

לאור זאת, מוצע להקים ולמנות ועדת היגוי לעידוד וליווי כניסה של כניסה של רשתות קמעונאיות זרות בראשות מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה או מי מטעמו ובהשתתפות מנכ"לי זרוע העבודה, רשות התחרות, הרשות להגנת הצרכן וסחר הוגן, הממונה על התקציבים במשרד האוצר או מי מטעמו, ומשרדים נוספים בהתאם לצורך וכפי שיוחלט על ידי חברי הוועדה. הוועדה תלווה ותאפשר מענה מהיר וחדשני לסוגיות שונות- הנגשת מידע ומתן מענה מהיר לשאלות העולות מצד רשת קמעונאית זרה ומתן ליווי במענה לדרישות רגולטוריות ואחרות; ריכוז תובנות והצפת סוגיות רגולטוריות רלוונטיות אל מול הרגולטורים הרלוונטיים, לרבות בתקופת ההקמה וההרצה של עסק קמעונאי זר בישראל; קידום חשיבה רוחבית בדבר הקלות רגולטוריות וגיבוש פתרונות לסוגיות נדרשות, בשיתוף הרגולטורים הרלוונטיים ובכלל זאת המלצה לעניין היתרי העסקה לחברות הזרות ורישיונות עבודה זמניים לעובדי החברה הזרים, הנדרשים בשלבים הראשונים של כניסת הרשתות, ככל הנדרש. נושאים רוחביים בענייני רגולציה ייבחנו בתיאום עם רשות הרגולציה.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

כמפורט בדברי ההסבר.

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

¹ הוועדה לקידום כלכלי של ענפי המסחר והשירותים, יולי 2021

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר- תומך

שרת הפנים- תומכת

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה או מי שהוסמך מטעמו, תצורף להצעה להחלטה (ראה טופס נלווה).

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי

תחום פעולה עיקרי: 02 חברה וכלכלה ;

מגישה: שרת הכלכלה והתעשייה

**ט"ז בסיון התשפ"ב
15 ביוני 2022**

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

קידום התחרות והפחתת יוקר המחיה באמצעות עידוד כניסת חברות זרות לשוק הקמעונאות בישראל ועידוד החדשנות בתחום הקמעונאות.

במסגרת הצעה מוצע להקים ולמנות תוך 60 יום מיום קבלת ההחלטה ועדת היגוי לעידוד וליווי כניסה של רשתות קמעונאיות זרות בראשות מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה או מי מטעמו ובהשתתפות זרוע העבודה, רשות התחרות, הרשות להגנת הצרכן וסחר הוגן, הממונה על התקציבים במשרד האוצר או מי מטעמו, ומשרדים נוספים בהתאם לצורך וכפי שיוחלט על ידי חברי הועדה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בהתאם להחלטה תפקידי הועדה הינם:

1. הנגשת מידע ומתן מענה מהיר לשאלות העולות מצד רשת קמעונאית זרה ומתן ליווי במענה לדרישות רגולטוריות ואחרות;
 2. ריכוז תובנות והצפת סוגיות רגולטוריות רלוונטיות אל מול הרגולטורים הרלוונטיים, לרבות בתקופת ההקמה וההרצה של עסק קמעונאי זר בישראל.
 3. קידום חשיבה רוחבית בדבר הקלות רגולטוריות וגיבוש פתרונות לסוגיות נדרשות, בשיתוף הרגולטורים הרלוונטיים ובכלל זאת המלצה לעניין חיתרי העסקה לחברות הזרות ורשיונות עבודה זמניים לעובדי החברה הזרים, הנדרשים בשלבים הראשונים של כניסת הרשתות, ככל הנדרש.
- כאשר נושאים רוחביים בענייני רגולציה ייבחנו בתיאום עם רשות הרגולציה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

חברי הועדה מייצגים את המשרדים הממשלתיים ויחידות הסמך הרלוונטים לנושא, משרדי ממשלה נוספים יזומנו לפי הצורך. לאור העובדה שתפקיד הועדה הינו הנגשת מידע, ריכוז תובנות וקידום חשיבה רוחבית בדבר הקלות ופתרונות נדרשים בשיתוף הרגולטורים וגורמי המקצוע הרלוונטים אין הדבר מעורר קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שההצעה נוגעת להם:

משרד האוצר – אין מניעה משפטית

זרוע עבודה – אין מניעה משפטית

רשות התחרות – אין מניעה משפטית

הרשות להגנת הצרכן וסחר הוגן – אין מניעה משפטית

רשות האוכלוסין וההגירה – יובהר כי הסמכות בעניין נהלים בקשר לעובדים זרים היא של שרת הפנים ומנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה וכפופה לחקיקה והחלטות ממשלה בתוקף, כך שהועדה שתוקם תוכל רק להמליץ לגבי עניינים אלו. בכפוף לאמור אין מניעה משפטית.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד שהשרה העומדת בראשו מגיש את ההצעה:

לאור האמור לעיל, אין מניעה משפטית לאשר ההצעה.

אילת זלדיון

היועצת המשפטית